

KÄRKÖLÄN KUNNAN
ELINKEINOKATSAUS
2014

Yleistä

Kärkölän kunnan elinkeinostrategia on osa kuntastrategiaa ja sisältää tavoitteita elinkeinoelämän edellytysten turvaamiseksi Kärkölässä.

Kärkölä on olennainen osa Lahden työssäkäyntialuetta, joten elinkeinostrategiassa huomioidaan Lahden alueen kilpailukyky- ja elinkeinostrategia 2009 – 2015. Tämä on päivitetty viimeksi v. 2011.

Elinkeinostrategian laadinnassa on huomioitu kunnan elinkeinojen tyypilliset piirteet ja tulevaisuudessa oletettavissa oleva kehitys.

Elinkeinostrategiaa on laadittu yhteistyössä kärköläläisten yrittäjien kanssa. Kärkölän kunnanvaltuusto on viimeksi vuonna 2011 ottanut kantaa elinkeinopoliittisiin tavoitteisiin.

Lahden työssäkäyntialue

Kärkölän työpaikkaomavaraisuus oli 91,6 % vuonna 2011.

Viimeisimmän pendelöintitilaston mukaan vuonna 2011 Kärkölässä asui 2070 työllistä henkilöä, joista 1144 työskenteli Kärkölässä ja 926 muissa kunnissa. Päijät-Hämeen osuus muissa kunnissa työskentelevistä oli 466 henkilöä.

Kärkölässä puolestaan työskenteli 1896 työllistä henkilöä, joista 1144 oli kärköläläisiä ja 752 tuli muualta. Muista Kärkölässä työskentelevistä 514 tuli Päijät-Hämeen muista kunnista.

Edellä olevan tilaston perusteella on todettavissa, että Lahden seutu muodostaa yhtenäisen työssäkäyntialueen. Lahden ja sen ympäristökuntien jälkeen toiseksi suurin yksittäinen pendelöintialue oli pääkaupunkiseutu, jonne pendelöi 147 henkilöä. Kärkölän vuoden 2011 pendelöintikartta on ohessa.

Kärkölän elinkeinorakenne

Elinkeinorakenteesta on saatavilla tilasto vuodelta 2011. Sen mukaan suurin yksittäinen toimiala oli teollisuus, jossa oli 795 työpaikkaa. Seuraavana on terveys- ja sosiaalipalvelut, joka työllisti 181 henkeä. Tämän jälkeen tulivat kuljetus- ja varastointi, 168 työpaikkaa, maa- ja metsätalous, 152 työpaikkaa ja tukku- ja vähittäiskauppa 150 työpaikkaa.

Lahden alueen kilpailukyky- ja elinkeinostrategia 2009 – 2015, päivitys 2011

Lahden alueen kilpailukyky- ja elinkeinostrategian visio on, että Lahden alue on Suomen ympäristötehokkain ja yritysystävällisin alue.

Ympäristötehokkuudella tarkoitetaan, että tavarat ja palvelut tuotetaan pienemmällä energia- ja materiaalipanoksilla kuin aikaisemmin ja tuotteet tehdään nykyistä pitkäikäisemmiksi tai tehokkaammin kierrätettäviksi.

Yritysyystävällisyys tarkoittaa, että kaikessa julkisessa, elinkeinoelämään vaikuttavassa toiminnassa pyritään mahdollisimman hyvin huomioimaan yritysten kasvun ja kilpailukyvyn edellytykset. Käytännössä yritysyystävällisyydellä tarkoitetaan julkisen päätöksenteon joustavuutta, nopeutta ja tehokkuutta esimerkiksi kaavoitus- ja tonttipolitiikassa tai koulutuspolitiikassa ja toisaalta yrityksille suunnatun palvelutarjonnan yrityslähtöisyyttä.

Edellä mainittu alueen visio ei ole ristiriidassa Kärkölän nykyisen elinkeinostrategian tavoitteiden kanssa.

Yhteistyö elinkeinopolitiikassa

Kärkölän kunta tekee alueellista yhteistyötä elinkeinopolitiikassa eri toimijoiden kanssa.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n toimesta järjestetään yritysten perustamisneuvontaa. Perustamisneuvonta noudattaa Suomen Uusyrityskeskus Ry:n sertifioitua laatuja järjestelmää. Neuvonta sisältää ohjauksen kaikille yrittäjyydestä kiinnostuneille ja alkaville yrittäjille. Ladec neuvoo liiketoimintasuunnitelman teossa, kaikissa tarvittavissa laskelmissa, opastaa rahoituksen hankinnassa ja tukirahoituksessa sekä tukee alkavaa yrittäjää henkilönä. Neuvonnassa voi käydä tarvittavan määrän kertoja ja se on luottamuksellista ja veloitussetonta.

Lisäksi Ladecin edustajat ovat valmiita tulemaan kunnan alueella järjestettäviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin.

Seudullinen yrityspalveluverkosto on muodostettu Asikkalan, Heinolan, Hartolan, Sysmän, Padasjoen, Hämeenkosken ja Kärkölän kuntien sekä ProAgria Etelä-Suomi ry:n, Hämeen ELY-keskuksen, Hämeen TE-toimiston ja Finnvera Oyj:n kanssa.

Seudulliset yrityspalvelut on yritysneuvontaa ja palveluja tarjoavien toimijoiden verkosto, joka yhteisellä sopimuksella sitoutuu tarjoamaan asiakkaille laadukkaita yrityspalveluja Yritys-Suomi toimintamallin mukaisesti. Seudullinen yrityspalvelu tarjoaa neuvontaa yritystoiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen sekä ohjausta erityisasiantuntijoiden palveluihin.

Kärkölän lähtökohdat

Väestö

Kärkölän väkiluku 2000- luvulla on vähentynyt. Vuoden 2000 lopussa Kärkölän väestömäärä oli 4978 henkeä ja vuoden 2013 lopussa väkiluku oli 4752. Väkiluku on vähentynyt 226 henkeä 13 vuoden aikana. Tämä on keskimäärin runsas 17 asukasta vuosittain. Kärkölässä on kuolleiden määrä vuosittain jonkin verran suurempi kuin syntyneiden määrä.

Muuttoliike kunnasta pois ja kuntaan on vuosittain vajaa 300 henkeä niin, että poismuuttajia on hieman enemmän kuin kuntaan muuttajia. Poismuutto tapahtuu pääosin ikäryhmässä 15 – 24-vuotiaat, jossa peruskoulun ja toisen asteen koulutuksen lopettaneet muuttavat muualle opiskelemaan ja töihin.

Väestön ikärakenne ja taloudellinen huoltosuhde ovat toistaiseksi kohtuullisella tasolla, eikä niissä oleteta tapahtuvan olennaisia muutoksia elinkeinostrategiakaudella. Taloudellinen huoltosuhde on 1,32, mikä tarkoittaa, että kunnassa on työttömiä ja muita työvoiman ulkopuolella olevia eli lapsia ja eläkeläisiä 1,32 henkeä yhtä työllistä kohden. Työttömyysaste on ollut yksi maakunnan alhaisimmista.

Yksi väestöön liittyvä ongelma on alhainen koulutustaso, joka on kuitenkin parantunut vuosittain.

Elinkeinorakenne

Kärkölen elinkeinorakenne on teollisuuspainotteinen ja sen voisi katsoa muodostavan riskitekijän nykyisen globalisaation oloissa. Paikallinen teollisuus on kuitenkin pystynyt sopeutumaan muuttuviin markkinoihin ja jatkojalostamaan tuotantoaan siten, että perinteisen savupiipputeollisuuden riskit voidaan minimoida.

Alueen teollisuudella on hyvät edellytykset toimia ympäristötehokkuusvision tavoitteiden mukaisesti.

Maatalous on sopeutunut hyvin EU-ohjelmakausien vaatimukseen ja muuttuvaan toimintaympäristöön.

Kaupan ja palveluiden määrässä ei ole viimeisellä vuosikymmenellä enää tapahtunut merkittäviä muutoksia. Palvelu- ja matkailualalle on tullut uusia pienyrityksiä.

Kärkölen mahdollisuudet yritysten näkökulmasta

Kärkölen erityinen vahvuus yritysten näkökulmasta on logistinen sijainti ruuhka-Suomen keskellä sekä vahva teollinen perinne, joka luo mahdollisuuksia alihankinnalle, kumppanuudelle ja palvelutoiminnalle.

Lahden alueen elinkeinoprofiili on monipuolistumassa erityisesti ympäristöliiketoiminnan alalla ja se luo mahdollisuuksia myös kärköläläisille yrityksille.

Ammattitaitoisen työvoiman saaminen muodostuu vähitellen ongelmaksi, ellei alueellista koulutuspolitiikkaa pystytä räätälöimään nykyistä yrityslähtoisemmäksi.

Myös yrittäjien keskuudessa keskeisenä asiana nähdään kunnan tunnettavuuden ja vetovoimaisuuden lisääminen. Asukasmäärän kasvaminen ylläpitää peruspalveluita ja mahdollistaa yrityksille ammattitaitoisen työvoiman saamisen.

Kaavoitettua teollisuusaluetta on tällä hetkellä riittävästi uudisrakentamisen tarpeisiin kantatie 54:n varrella. Nykyisten teollisuusalueiden välittömään yhteyteen ei lisärakentaminen aina onnistu tiukentuneista pohjaveden suojelumääräyksistä johtuen.

Valmiita toimitiloja on tarjolla yksityisillä yrityksillä, eikä kunnan toimenpiteitä tällä sektorilla ole tarvittu.

Elinkeinoelämän kehitysnäkymiä

Elinkeinopolitiikkaan vaikuttavat muutostrendit ovat Kärkölässä samoja kuin ne ovat Lahden alueella, Suomessa, Euroopassa ja koko maailmassa.

Teollinen murros jatkuu ja voimistuu siten, että perinteisten teollisten työpaikkojen määrä alenee edelleen. Tilalle syntyvät uudet työpaikat ovat korkean jalostusasteen työpaikkoja. Kärkölän teollisuus on jo mukana tässä muutostrendissä ja tekee hyvin vahvaa asiakas- ja markkinalähtöistä tuotantoa.

Globaalin ympäristömuutoksen merkitys liiketoiminnan lähteenä kasvaa. Tämä antaa mahdollisuuksia uusiutuvaa energiaa ja raaka-ainetta käyttävälle kärköläläiselle teollisuudelle. Puunjalostuksen ohella myös muilla teollisuuden aloilla on mahdollisuuksia ympäristöliiketoiminnassa.

Kärköläläinen liiketoiminta on ollut kansainvälistä jo vuosikymmenten ajan, eikä kiihtyvä kehitys muodosta uhkatekijää sille.

Väestön ikärakenteen muutos vaikuttaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin. Ikärakenteen muutos antaa uusia mahdollisuuksia ennen kaikkea palvelusektorilla. Kärkölässä tälle alueelle on mahdollista perustaa pieniä, mutta jossain määrin myös keskisuuria yrityksiä, mikäli palveluita tarjotaan myös kunnan ulkopuolelle.

Ikärakenteen muutos vaikuttaa erityisesti teollisessa toiminnassa työvoiman tarpeen kasvamiseen ja ulkomaisen työvoiman tarpeen lisääntymiseen. Tälläkin alalla paikallinen teollisuus on toiminut edelläkävijänä.

Elämäntavat ja ostokäyttäytyminen monipuolistuu ja pirstaloituu. Erityisesti nuorten ostokäyttäytyminen on muuttunut merkittävästi nettikaupan suuntaan. Tämä seikka vaikuttaa ennen kaikkea palveluiden tuottajien sektorilla, mutta myös tavarakaupassa. Vaikutus voi Kärkölän kannalta olla sekä positiivinen että negatiivinen. Negatiivinen vaikutus syntyy siitä, että palveluita haetaan kunnan rajojen ulkopuolelta ja tavaraa ostetaan internetin kautta. Mahdollisuuden antaa se, että riittävän korkeatasoinen paikallinen palvelutarjonta houkuttelee myös muita kuin kärköläläisiä asiakkaita ja toisaalta kauppapaikan internetiin voi perustaa myös Kärkölässä.

Liikkumiseen käytettävän energian hintakehitys saattaa tulevina vuosina vaikuttaa myös ostokäyttäytymiseen. Energian hinnan muutos ei kuitenkaan vaikuta esimerkiksi nettikauppaan, jonka kustannus on periaatteessa lähes sama etäisyydestä riippumatta.

Metropolialue kehittyä voimakkaasti. Helsingin alueen aseman vahvistuminen entisestään luo myös mahdollisuuksia Kärkölälle, joka maakunnan eteläisimpänä kuntana rajoittuu metropolialueeseen.

Vetovoimaisuuden merkitys alueen kilpailukykytekijänä korostuu. Ihmisten ja työpaikkojen sijoittumisessa alueen ilmapiirillä, vetovoimalla ja viihtyisyydellä on yhä suurempi merkitys. Kärkölän vetovoimaa on pyritty lisäämään pitämällä palvelurakenne hyvänä. Vapaaehtoisin palveluihin voidaan sijoittaa varoja vain rajallisesti, mutta siinäkin on onnistuttu kohtuullisesti.

Kärkölän vahvuudet ja haasteet

Vahvuudet ja haasteet voidaan tiivistää seuraavasti:

Vahvuudet

1. loistava logistinen sijainti,
2. vahva teollinen perinne ja runsaasti kumppanuusmahdollisuuksia,
3. teollisuus perustuu suurelta osin uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön sekä
4. julkinen palvelurakenne on hyvä ja yksityinen palvelurakenne paikkakunnan koko huomioiden hyvä.

Haasteet

1. tunnettavuus ja mahdollisuuksien myyminen Kärkölän ulkopuolelle,
2. työvoiman saaminen ja koulutustaso sekä
3. suhdanneherkkä yritystoiminta

Strategian päämäärä Strategian päämääränä on yritysten ja työpaikkojen lisääntyminen Kärkölässä.

Lisääntyvät työpaikat merkitsevät myös lisääntyvää palveluiden kysyntää ja lisääntyvää asukaslukua. Hyvinvointia voidaan lisätä ainoastaan yksityisen sektorin työpaikkoja ja tuotantoa lisäämällä.

Keinot tavoitteen saavuttamiseksi

1. Kaikille kunnassa toimiville ja kuntaan tuleville yrityksille on taattava hyvä toimintaympäristö ja peruspalvelut.
2. Kunta ei rajaa mitään yritystoiminnan aluetta vastaanotettavien ulkopuolelle, mutta yritysten sijoittumisessa on kuitenkin aina otettava kantaa

- yhteiskunnan kokonaisuuteen sekä vaikutuksiin jo alueella oleviin yrityksiin.
3. Kunta pitää kaavoituksella ja kunnallistekniikan rakentamisella huolen siitä, että valmiita rakennuskelpoisia yritysalueita on riittävästi tarjolla.
  4. Valmiita toimitiloja rakennetaan tarvittaessa erillisen päätöksen perusteella. Kaavoituksessa ja infran rakentamisessa tehdään tarvittaessa myös ns. räätälöityjä ratkaisuja.
  5. Kuntaa markkinoidaan yhdessä nykyisten yritysten kanssa erilaisissa yrittäjätapahtumissa hyvänä paikkana sijoittua ja hankkia kumppanuuksia.
  6. Yritysvaikutusten arviointia käytetään osana kunnallista päätöksentekoa.
  7. Kunnan palvelutaso pidetään kohtuullisen hyvänä, jotta yritysten työntekijöillä on mahdollisuus asua Kärkölässä.
  8. Kunta vaikuttaa omalta osaltaan valtion aluehallintoviranomaisiin siten, että kannattavan yritystoiminnan edellytyksille ei lainsäädännöllä taikka muulla normistolla aseteta tarpeettomia esteitä.
  9. Uusien yritysten perustamisneuvonta hoidetaan Ladecin toimesta, jonka jäsenenä Kärkölän kunta on.
  10. Kunta tarjoaa laadukkaita yrityspalveluja Yritys-Suomi toimintamallin mukaisesti.
  11. Kunta ja yrittäjät toimivat säännöllisesti yhteistyössä ja tiedottavat toisilleen elinkeinoelämän kannalta merkityksellisistä asioista.

Mittarit

Elinkeinostrategian mittareina käytetään perustettujen yritysten nettomuutosta, työpaikkojen muutosta, työpaikkojen määrää ja kuntaan Kärkölän ulkopuolelta tulleiden yrityskontaktien määrää.

Yhteenveto

Kärkölän elinkeinostrategia perustuu olemassa olevan yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaamiseen ja uusien yritysten tavoittamiseen ja vastaanottamiseen.

Kunta turvaa yritystoiminnan edellytyksiä nopeilla ja joustavilla kaavoitusratkaisuilla.

Yritystoimintaan liittyviä ongelmia ratkotaan yhteistoiminnassa yritysten kanssa.

Kunta panostaa peruspalvelujen tuottamiseen niin, että ne tukevat yritysten työvoiman saantia ja viihtyvyyttä.